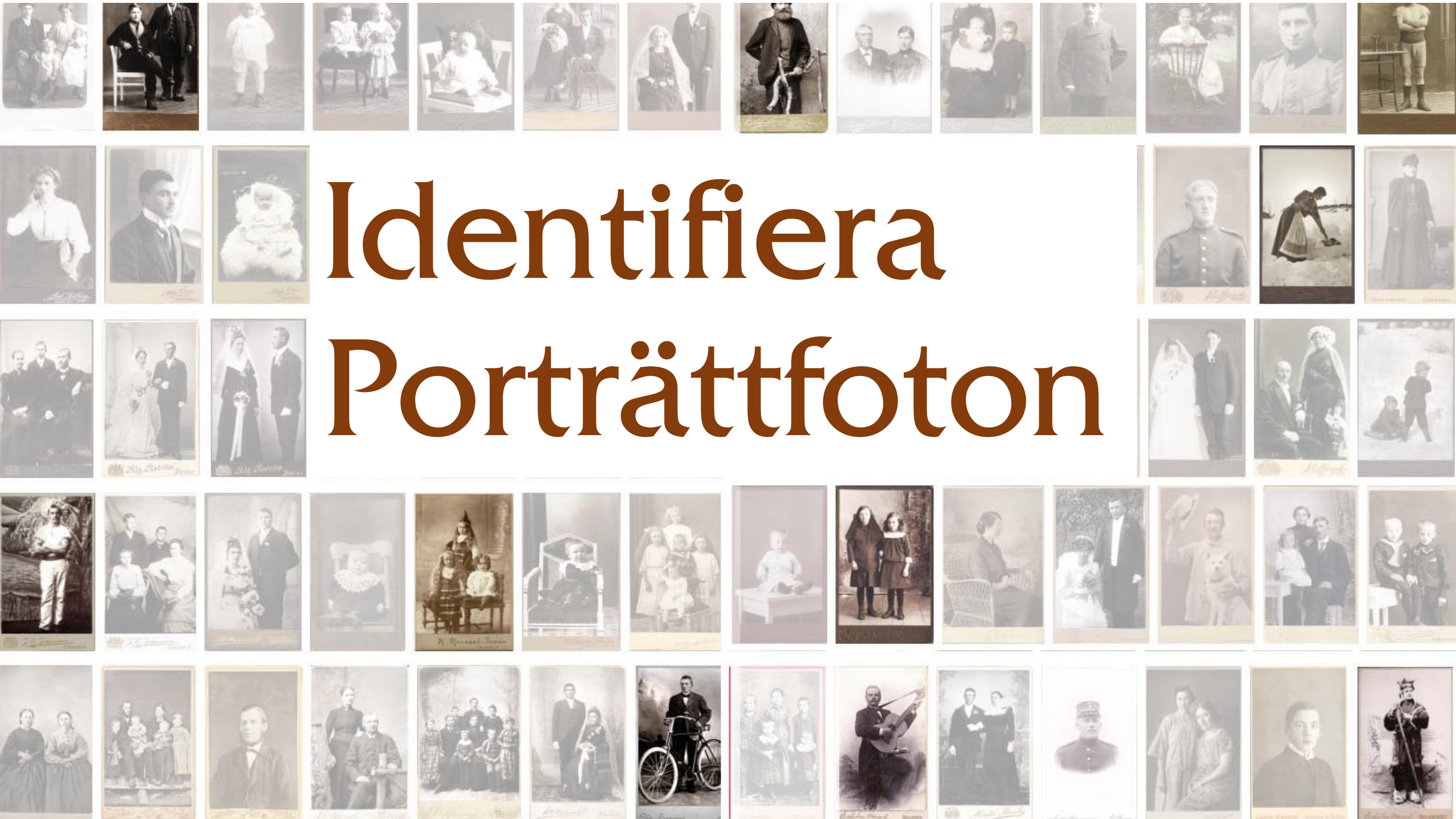

Identifiera Porträttfoton

Porträttfotona kom 1860

Hösten 1860 kom en teknik till Sverige som gjorde det möjligt att enkelt och billigt mångfaldiga pappersfotografier utifrån ett negativ av glas.

Särskilda visitkortskameror med flera objektiv rationaliserade tillverkningen av porträtten ytterligare.

Bilderna, porträtten, hade samma storlek som ett visitkort, 6 x 9 cm, och kallades Carte de visite och de monterades på ett pappkort 6,4 x 10,4 cm

Att byta kort blev ett mode som spred sig. Korten började samlas i speciella album som på det sättet visade en persons kontaktnät.

1860-talet

De äldsta foton innehåller oftast ingen information på kartongen men detta kan ändå identifieras:

1. **Från 1860-talet:** Kvinnan är fotograferad i helfigur, hon bär krinolin, håret är mittbenat och samlat i nacken, ingen iordningsställd bakgrund och fotot upplevs livlöst. Kartongen var på 1860-1870 talet endast 0,4 mm tjock mot drygt en mm vid 1800-talets slut
2. **Fotograferat av J. Franke i Skellefteå:** Albumet är från Skellefteå och Josefina Franke var då den enda fotografen där. Stolen finns på ett annat J. Franke foto från 1876
3. **Från ca 1868:** Fotot är taget någon gång från 1867 då Josefina började fotografera och före 1870 då hon använde monteringsramar med firmatryck
4. **Föreställer Anna Lena Hedblad f 1836 i Bergsbyn:** Fotot har påskriften "Anna Lena Hedblad". Sökning i Sveriges folkräkningar 1870 på en Anna Lena bosatt i Skellefteå där faderns efternamn var Hedblad ger en träff.
5. **Anna Helena Hedblad (1836-07-10–1886-09-05) f i Skellefteå lf, g 1871 och d i Inre Ursviken** enligt Sveriges dödbok
6. **Maken hette Johan Ögren (1843-1910):** I Sveriges dödbok står i detta fall flicknamnet. Hennes make hittas denna gång inte direkt i Sveriges dödbok via det datum då han blev änklings eftersom han gifte om sig. Men i folkräkningarna 1880 hittas han och han var bonde

1870-talet

På 1870-talet och ibland en bit in på 1880-talet så var kartongen gul med en tunn röd linje. Fotot har identifierats:

1. **Fotograferat av Josefina Franke i Skellefteå någon gång 1870-1878:** Josefina använde den här kartongen bara under dessa år
2. **Yngsta barnet på bilden är född någon gång 1866- 1874:** Texten på fotots baksida säger "Alma 13 år och Ellen 4 år". Om de är fotograferade 1870-1878 så måste Ellen vara född någon gång 1865-1874
3. **Yngsta flickan är Ellen Brandt född 1872:** Söker man i folkräkningarna efter en flicka som hette Ellen och som var född 1865-1874 med hemförsamling Skellefteå så hittar man fyra alternativ. Bara Ellen Charlotta dotter till Karl-Otto Brandt har en syster som heter Alma och är ca 10 år äldre
4. **Alma Brandt (1862-07-16–1935-04-30) f och d i Skellefteå som ogift. Ellen Brandt (1872-10-01–1945-11-28) f och d i Skellefteå som ogift :** Sveriges dödbok ger de fullständiga uppgifterna
5. **Fotot är taget sommaren 1876 .** Alma har hunnit fylla 14 år när Ellen fyller 4 år. Så bildtexten är inte helt korrekt utan ska ses som att på bilden är Alma ungefär tretton år och Ellen ungefär fyra år.

1880-talet 1(2)

På 1880-talet blev det modernt med gul kartong med tjock röd linje. Fotot har identifierats:

1. **Fotograferat av Carl Franke i Skellefteå någon gång 1880-1887:** När Carl satte sitt namn på ateljén ca 1878 så fortsatte han första med den gula ramen med tunn röd linje. Men ungefär 1880-1887 så användes det nya med tjock röd linje.
2. **Fotograferat 1885:** Texten på fotots baksida säger ”Lydia Sundling 1885 Klass 5”.
3. **Lydia Sundling är född 1870:** Söker man i folkräkningarna efter en flicka som hette Lydia vars pappa hette Sundling och som var född 1869-1874 i Skellefteå så hittas bara en och hon är född 1870
4. **Lydia Sundling g Wikström (1870-1900) f i Skellefteå, g 1896 och d i Örgryte, Göteborg:** Sveriges dödbok ger de fullständiga uppgifterna

1880-talet 2(2)

I slutet av 1880-talet började helt nya typer av kartonger användas. Den röda ramen försvann och ofta så stod fotografens namn med stora bokstäver. Det förekom sparsamma utsmyckningar av logotypen på kartongen.

Fotot till vänster är från ca 1888 och föreställer Carl och Josefinas dotter **Henrietta Franke g Nygren (1866-08-22–1941-01-08)** f i Söderhamn (!), g 1889 och d i Stockholm.

Henrietta var som många av barnen Franke på väg att bli fotograf. Men hon träffade skeppsklarerare Hjalmar Nygren (1858-1921) som och gifte sig med 1889 och blev då blev hemmafru.

1890-talet 1(2)

Nu började man göra utsmyckningar av logotypen på kartongen.

Ateljé Carl Franke ändrade omkring 1890 namnet till enbart Franke. Förmodligen för att barnen deltog som fotografer.

Fotot är från 1891 och föreställer Fridolf Ocklind (1868-08-25–1929-07-27) f i Skellefteå, g 1894 och d i Umeå .

1890-talet 2(2)

I slutet av 1890-talet började det avbildas prismetaljer på kartongen

Franke hade en medalj som man erövrade i Luleå 1894 och som är med på alla foton fr.o.m. 1895 så när som på 1898

Fotot t.v. är från 1896 och föreställer **Eva Rönnlund** (1872-05-09–1951-05-20) f och d i Skellefteå som gifte sig 1896 med Petter Bäckström (1875-09-03–1915-03-30) f i Skellefteå lf och d i Hebbersfors, Skellefteå lf .

Foto från 1898

1900-talet

Nu började alla typer av kartonger förekomma.

Men Franke gjorde bara smärre ändringar i sina från 1890-talet.

Undantaget var efter hustrun Josefinas död på julafton 1904. Då

använde han åren 1905-1907 det gamla ateljénamnet C. Franke.

Åtminstone fr.o.m 1906 så skedde det parallellt med att även Franke användes

Fotot är från 1896 och föreställer **Hanna Markstedt (1876-1950)** f i

Ersmark med dottern **Marta (1906-1964)** och maken **Jonke**

Markstedt (1859-1932)

Cabinet-foto

Visitkorten var i format 6x9 cm för fotot och monterades på ett pappkort 6,4 x 10,4 cm.

Det fanns även ett storformat Cabinet Fotografi. Då var fotot 11x14 cm och monterade på ett pappkort 12x16,5 cm.

Kabinettfotona var inte så vanliga som visitkortet. Många fotografer hade inte råd att trycka upp kartongblad med det egna namnet i den storleken utan nöjde sig med en standardram för dem. Ibland så gjordes ett mellanting med en standardram kompletterad med det egna namnet i liten text.

Kabinett-fotot t.v. är från 1910 och föreställer Fotografen Carl Franke (1940-09-07–1919-11-06) på hans 60-års dag. Carl var f i Hannover Tyskland och d på visit hos dottern Thyra i Sundsvall

Algot Åström ändrade ofta kartongen 1(3)

1893

1896

1897

1901

1902

Algot Åström ändrade ofta kartongen 2(3)

1903

1904

1905

1906

1908

Algot Åström ändrade ofta kartongen 3(3)

1909

1918

1921

1927

1929

Reproduktionsateljéerna

Det fanns ateljéer som annonserade att de tog emot foton för kopiering. Kopiorna monterades på deras kartong.

Ibland kunde man erbjuda en förtryckt bild som ex. ett blommotiv på kartongen.

Det förekom även att man där lade in en ruta med personens namnteckning. Den skickades in tillsammans med beställningen

Här till höger ses två sådana ateljéer:

- Ad. Lidwall i Tidaholm var förmodligen också resefotograf och tog egna bilder
- Fotografisk ReproduktionsExpres i Danmark

Se upp med efterbeställningarna!

Om ett foto efterbeställdes så monterades det på den kartong som fotografen använde då. Ett foto kan alltså ha en mycket nyare ram än fotot. Det omvända gäller inte.

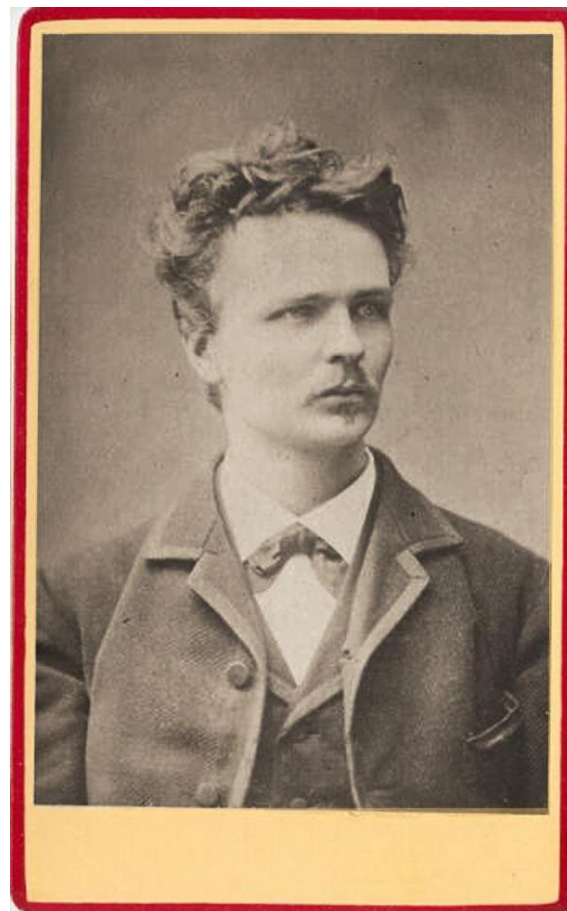
Fotot föreställer Erik Stenlund (1843–1930) med sin tredje hustru Sofia (1859–1931) och deras dotter Axelia g Gren (1893–1927) i Skellefteå.

Fotot är taget 1895 men kartongen är från 1899!

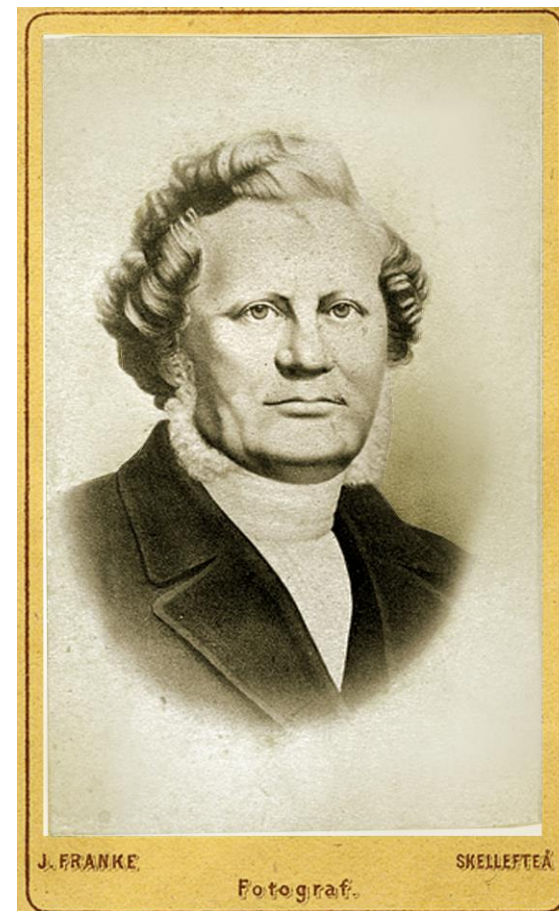
Kändisbilderna

Förloving 1881-03-11 mellan
blivande Gustaf V (1858-1950) och
Victoria af Baden (1858-1950)

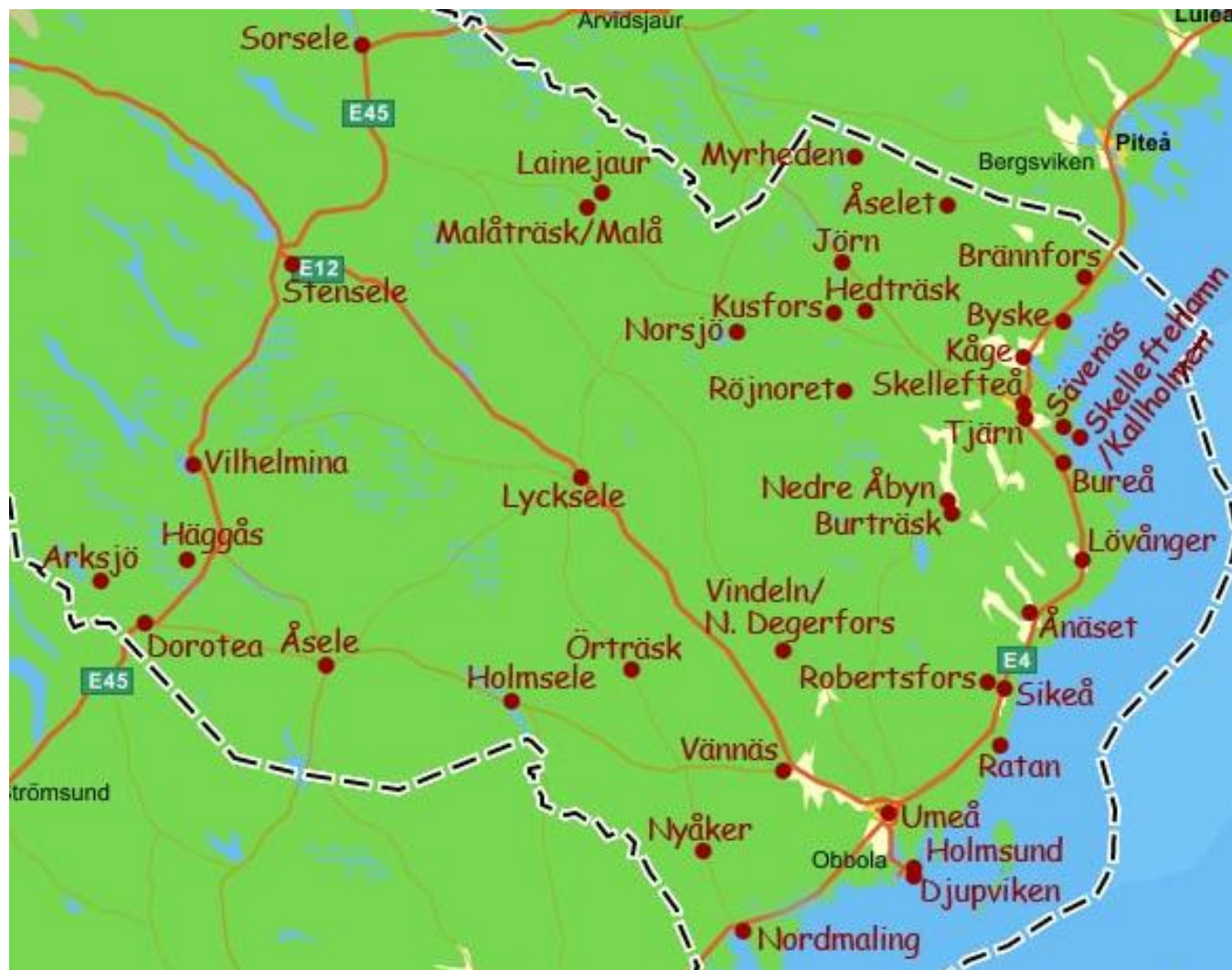

August Strindberg (1849-1912)

Carl-Olof Rosenius (1816-1868)

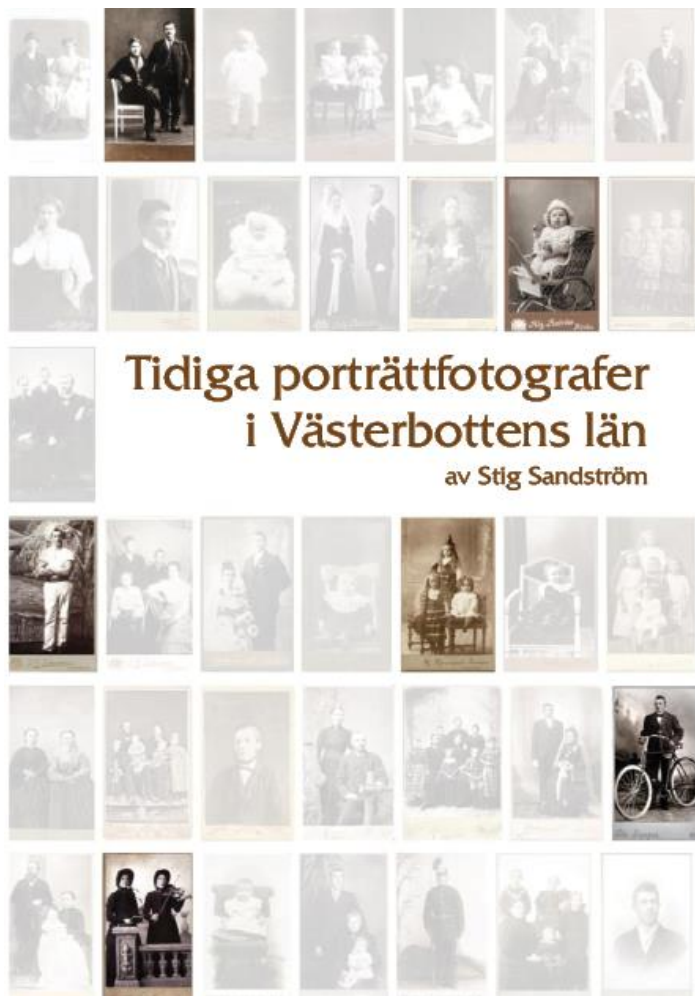
Porträttfotografer i Västerbottens län

Orter i Västerbottens län där det fanns fotoateljéer 1860-1930.

Fotograferna i Norrbotten, ex. i Glommerträsk och Arvidsjaur, håller på att kartläggas.

Läs om fotografierna och se fler exempel

Min bok innehåller nästan 180 sidor med information om porträttfotografierna 1860-1930 i Västerbotten. Information om alla fotografierna och mer än 500 exempel på deras foton. I de flesta fall uttömlig information om motivet.

Köp boken! Eller ladda hem den från

<http://lokalhistoriaskelleftea.se/pdf/Visitkort.pdf>

Motsvarande bok om Norrbottens fotografer är på gång. En arbetskopia finns för nedladdning på

<http://lokalhistoriaskelleftea.se/pdf/Visitkort-BD.pdf>

Sök/lägg in i visitkortsdatbasen

<http://ssf-familjenotiser.se/visitkort/index.php>

The screenshot shows a search interface for a family photo database. At the top left is the logo for 'Skelleftebygdens RÖTEN Släktforskare'. The main heading is 'Sök visitkort'. Below this is a navigation bar with buttons for 'Huvudmeny', 'Sök visitkort', 'Nytt', 'Ny inloggning', and 'Ateljéer'. A search filter section titled 'Begränsa visning till de bilder som uppfyller ALLA angivna krav' contains several input fields: 'Identitet' (with placeholder 'nnnnnnnn'), 'Personnamn' (with placeholder 'del av personens namn'), 'Levnadsort' (with placeholder 'del av levnadsort.'), 'Fotograferat ort' (with placeholder 'vanligtvis ateljéns ort'), 'Ateljé' (with placeholder 'del av ateljéns namn'), 'Fotograferat period åååå' (with 'från år' and 'till år' sub-fields), 'Källa' (with placeholder 'del av fotosamling, tidning, etc'), 'Uppladdad av epost' (with placeholder 'del av epostadress'), 'Ändrad av epost' (with placeholder 'del av epostadress'), 'Uppladdad från' (with placeholder 'åååå-mm-dd'), 'Ändrat från' (with placeholder 'åååå-mm-dd'), 'Beskrivning' (with placeholder 'del av beskrivningstext'), and 'Behörighetskrav' (with a dropdown menu showing '-- alla typer --'). A 'Sök' button is located to the right of the search fields. Below the search form, a message states: 'Resultatet är 885 bilder som visas i ordning fotoort-fotoår Muspe karen över en bild visar bl.a. behörighetskrav inom ()'. At the bottom, there is a pagination bar with numbers 1 through 12, and a row of six thumbnail images of historical photographs.

Det finns också en visitkortsdatbas som du kan söka i och där du kan lägga upp egna foton

Släktforskarna i Sverige har material

Porträttfotos historia

PORTRÄTT

Från dagerrotypi till cartomani

Den första fotografiska tekniken som kom till Sverige var dyr och otymplig. Men då de tidiga dagerrotypierna på 1860-talet ersattes av det nya, billigare visitkortsformatet utbröt en fullständig "cartomani" jämförbar med dagens Facebook. Ett problem i dag är att många fotografier från visitkortseran varken är daterade eller namngivna - men misströsta inte! Det går att ta reda på mer om dem.

Maria Bratt

Till Dagerrotypier...
Redan 1826 hade fransmannen Joseph Nicéphore Niépce lyckats skapa en fotografisk bild. Den grymsta bilden av tårnarna utanför Paris förtöjer i "La Grotte" är ansett som världens äldsta fotografiska bild.

http://lokalhistoriaskelleftea.se/pdf/portr%C3%A4ttfotos_historia.pdf

Porträttskolan

I fotoalbumet: 1860-tal

Herrmodet blev mer nedtonat och praktiskt medan kvinnomodet drog iväg åt precis motsatt håll. Under 1860-talet präglade industrialiseringen och de utpräglade könsrollerna stilen. Håll koll på tidens stilmarkörer för att datera dina bilder.

Av: **Maria Bratt**

Visitkulturen var kring mitten av 1800-talet en borgerlig företeelse och ett obligatoriskt inslag kom att bli de så kallade visitkortporträtten, som finns bevarade i många gamla porträttalbum. Ganska snart kom visitkortet att bli så populära och billiga att nästan alla hade råd att gå till fotografen för att föreviga sig.

När det kommer till korten från 1860-talet är dateringen förhållandevis lätt och det beror på att de flesta som förevigades genom fotografier under decenniet tillhörde över- och borgarklassen - och hade man råd följde man modet slaviskt.

Ett möte i Oktober 1866.

medborgares (det vill säga männens) likhet och broderskap. För kvinnorna signalerade modet närgångning helt annat. Den extremt opraktiska krinolinen var typisk för tiden och korsetten fanns förstas kvar sedan 1700-talet. Stälställningen gav kjolen formen av en tehuva och under århundradet fick den en mer oval form, som gav kvinnan ett stort och fluffigt släp.

Någonting som var helt nytt på 1860-talet var syntetiska färger. Tidigare hade de naturliga färgpigmenten varit oerhört kostsamma, särskilt vissa färger. Lila var en av

<http://lokalhistoriaskelleftea.se/pdf/portr%C3%A4ttskolan.pdf>

Bevara dina bilder

Så får du dina gamla dokument att överleva ...

... i originalform

Var rädd om sparade gamla dokument och fotografier som kan berätta om din släkts historia. Fukt, värme, ljus och småkryp hör till de fiender som hotar att tära på det gamla materialet. Här är några knep för att hålla skatterna hela.

Svalt, mörkt och torrt

- Undvik att lagra dokument i miljöer med heta och
- skada dokumenten genom kemiska reaktioner på papper och kartong.
- Speciell arkivtejp av bomull eller lin
- syrratria kartonger. Undvik lädor och dessa kan avsöndra gaser som skadar papper. Plastfickor utan syra eller peroxid kan användas för fotografier eller andra dokument. Se till så att inte dokument viks i kanterna eller pressas in så att de böjs. Håll god ordning på handlingarna och lägg dokument som hör samman sorterade i rätt ordning.

http://lokalhistoriaskelleftea.se/pdf/bevara_dina_bilder.pdf